کەلاوە شارێک

هاشم عەلی وەیسی
(کرماشان - جوانڕۆ)

«ئایا لە نهێنی جیهانی ڕاستەقینە ئاگادارن؟ هەر مرۆڤێک شتێکی لە خۆیدا هەڵگرتووە کە شایەنی گوێ لێگرتن و بەهاپێدان و فێربوونە» بە دەسکارییەوە: ئیمرسۆن

نا، نا شتی وا نابێت! جارێکی دی ئەوەی جارانم بەسەرا نایەت دەبێ بیری لێ بکەمەوە باش باش بیری لێ بکەمەوە، خۆمی پێوە ناگلێنم هەرکە چوومە ژوورەوە سلاوێک دەکەم و بە ویقارەوە دەڵێم بەخێربێن چاوودڵمان ڕۆشن، ئەوکات دەچم پاڵ بە پشتییەکەوە دەدەم و ئەلف تا لام بە زارما نایەت، دەبێ چۆن پاڵ کەوم؟! دەچمە لای ژووری و پاڵ دەدەمەوە و قیتوقۆز گوێ ڕادەگرم و هیچ نالێم. نابێ وابێ، دەبێ لای خواری دانیشم و چوار مەشقی و دەست لەسەر کەشکەی زەنگۆڵم چاو ببڕمە گوڵ و نەخشونیگاری قاڵییەکە، نابێ جۆرێک چاو لێ بکەم، هەڵس و دانیشتنم جۆرێک بێت بزانن لەگەڵ کەسێکی جیاوازدا بەرەوڕوون. ئەوەتا گەیشتم، دەی بزانم چی دەکەی، ئەم گومان و دووددڵییەی سەر خۆت بڕەوێنەوە.

هەر لە دەرکەم دا خوشکە گچکەکەم دەرکەی کردەوە و چوومە ژووری وتم مالتان کێی لێیە؟

- مامۆژن... مامۆژن گەلە

- هاا !!! ئەی مام و ئەوان چی؟ ئەوان چۆن نەهاتن؟

- نازانم باسی چی دەکەی، منیش تازە لە قوتابخانە گەڕاومەتەوە، بچۆ ژووری خۆت بپرسە؟

چوومە ژووری و دەرکەم کردەوە و ڕووم لە مامۆژن کرد و بەخێرهاتنم لێ کرد کە چوو بووە ناو خۆی و گرژ و مۆن

نقەی لێ دەر نەدەهات. ئای لەو مامۆژنەم هەمیشە حەزم بە دیداری نەکردووە، ئاخۆ مرۆڤ دەبێ ئاوەها نەبێ و کەمێک بەخۆیا بچێتەوە و لە خۆیا ماوەیەکی درێژە یەکترمان نەبینیوە خۆشی و بشیبەک، ئەحوالٌ پرسیبەک چاکی و چۆنیبەک، مادام کە وای لێهات شەرتبێ منیش ئاورت لێ نەدەمەوە! هەڵسام بۆ ژوورەکەی ترمان بڕۆم، بە دەم هەڵسانەوە لا چاوێکی دەدا و تێمی دەڕوانی، دەباشە ئەو چاوە چاوەی لە چیبە و بۆ شەڕمان پێ دەفرۆشێ؟ خۆ من بەخێرهاتنیشم کرد، ئیدی چی دەوێت! چوومە ژوورەکەی ترمان، دیم خوشکە گچکەکەمی لێیە و خەریکی خوێندنەوەیە، وتم:

– ئەرێ خوشکە، ئەم مامۆژنەمان بۆچی هاتووە؟ بۆ بە تەنیایە؟

– وەڵڵاهی منیش نازانم و لەوانەیە هەر بۆ بێ تاقەتی هاتبێت!

چوومە بەر ئاوێنەکەوە، دەستێکم بە خۆما هێنایەوە، کەمێ خۆم قیتوقۆز کرد و هاتمەدەر وەکو کەسێک هەبوونی ئەو هیچ گرنگیبەکی بۆم نەبێ، تێم ڕوانی و چوومە ئاشپەزخانەکەوە دانیشتم کەمەکێک نان بخۆم و بۆ دوکان بەرێ کەوم، کەمێ لێی وردبوومەوە بینیم کە پەڕۆیەکی بەقەدەر دوو برگەی پەنجە تووتە بەسەرەوە بەستووە و بە تونەی جەڕاندوویەتی و بەسەر قاڵبیەکە ملی شۆڕ کردووەتەوە و بە پەنجەی دەستەکانی گوڵی قاڵبیەکەی لێک دەدایەوە، شتێک خەیاڵی بردبوو. نەمدەزانی ئاخۆ گوڵی قاڵبیەکە شتێکی لە بیرەوەری و یادگەیدا وەبیر دێننەوە، یان بۆ بێ مانٌ و حاڵیی خۆی و ئەو شتەی کە دووبارە هاوسەرەکەی وەک برای گچکەی ناو پێنج برا ئێستاش کە ئێستایە بێ مانٌ و حاڵە و کەلاوەیەکی نییە تێیدا دانیشێت، کوڕە خۆیەتی هەر ئەوەی دووەمیانە ئەو ژنە هەر لەبیر پوولٌ و پارە و ماددییاتی ئەم دنیایەیە! خۆ نازانم لەوانەشە ناحەقی نەبێ دە باشە ئیدی کە وایە قۆڵتە و پۆڵتەکەی بۆ بە من دەفرۆشێ، هەڵسام و چوومە دەرەوە، لام لێ نەکردەوە یەکسەر چووم بۆ دوکان و دەست بەکاربووم لە کەینوبەینی کارەکەما بووم کە زڕەی تەلیفۆنەکەم هات کە هەڵم گرت.

دەنگێ بە خەمۆکی وتی هاوار خۆشی!

– منیش سڵاوم لێ کرد و وتم دەکرێت خۆتان بناسێنن؟

– کوڕە ناسرم ناسر

– ئەها ناسر گیان چۆنی چ خەوەر دەنگوباست چۆنە؟

– کوڕە هاوار گیان دەنگ و باسم لێگەڕێ، دایکم خۆ لەوێیە

– بەڵێ ئەم نیوەڕۆیە هاتووە، بۆ مەگەر شتێک ڕووی داوە؟

– لەگەڵ بابەما بەشەڕ هاتوون و منیش تا لە زانکۆ گەڕامەوە، بینیم کار لە کار ترازاوە و قاڵەکەیان حەساوی دەم داوە، دایکیشم هاتووە بۆ جوانڕۆ بۆ مانٌی ئێوە، کوڕە خۆزگە ئەمڕۆش نەچووبایەم بۆ زانکۆ، ئەوە بۆ تاقێک کە لە مانٌ نەبووم ئەو قەڵەیان هەڵساند، دەنا پێشتر دایکم دەکردە ژوورێک و نەمدەهێشت فرە لە سەری بڕۆن.

– دەی لەسەر چیبیانە؟

– ڕاستت بوێت نازانم بڵێم لەسەر چیبیانە، بەس ئەوەندەی لێ دەزانم کە هەردووکیان لەسەر قسەی بێ ئەنجام فرە دەڕۆن، تۆ ئەگەر پێت دەکرێت بڕۆ تەمێی بکە و قەناعەتی پێ بهێنە کە بێتەوە، با لەمە زیاتریش کاتت نەگرم.

خۆیەتی مادام وای لێهات دەبێ خۆم لێرە دەربخەم و تێیان بگەیەنم ئیدی بەزم بەزمی جاران نییە، ئیدی ئەمڕۆ دەبێ ئەوە یەکلایی بکەمەوە. ئادەی بزانم چی دەکەی ڕۆژ ڕۆژی نواندنە. نەمری کوڕ بۆ غیرەتت هەڵسام و دەرکەی دوکانەکەم داخست و یەکسەر بۆ مانٌەوە بە دەم ڕێوە بیرم دەکردەوە، کەچی بڵێم و چۆن بیڵێم کە بیسەلمێنم کابرایەکم و کەسایەتیم هەیە و خاوەن ڕام. چوومە بەر دەرکەی حەوشە و بە هێواشی دەرکەکەم کردەوە، لە لێواری پەردە کرکڕەی دەلاقەکەمان نواڕیم، هەموو بە دەوری یەکا خڕبووبوونەوە و سەریان بەسەر قاڵبیەکە شۆڕ کردبووەوە و کەس قسەی نەدەکرد کە چوومە ژوورەوە و بە هێمنی دەرکەی هاڵەکەم پێوەدا و بە نابەڵەدی وتم ئەک چەن سارده خۆ کڕیوە دەباڕێ! چاوەڕێم کرد کەسێ وەڵام بداتەوە! بەڵام هەرکەسە و لە دنیایەکا بوو کێ لای لە من دەکردەوە، چوومە کن باوکم و دانیشتم و چاوەڕێم دەکرد کەسێک قسەیە بکات و من لە دەمی بستێنم و خۆم ئاسایی دەست پێ بکەم، کە لام کردەوە دایکم ئاورێکی لێ دامەوە و وتی:

– ئەرێ کوڕم خۆ نانت خواردووە؟

– دایکە نانی کەی؟ ئێوارەیە ئێوارە! هەروا وتم بێم

سەریکتان لێ بدەم و لەم زاقە زاق و چاوە چاوەی دوکانیش کەمێک بحەسێمەوە.

– دەی کوڕم جا حەسانەوە ماوە.

مامۆژنم کە بە دەستێکی تۆند یەکێک لە گوێچکەکانی دەگوشی، سەری بەرز کردەوە و چایەکەی دا بەولاوە و وتی کچێ حەلاو، تۆحم چا نابات دەستەکانت خۆش ئەو چایە لابەرە بیدە بە یەکێ تا سارد نەبووەتەوە.

دایکم دەرپەڕی و وتی:

– ئەرێ گەلە خۆ دنیا ئاخر نەبووە، جا چیە بەخواوەنی و تاقانەیی خوا خۆی قەسەم ژن نییە ئا لەم دەوروزەمانەیە لێدانی دەستی شووی نەچەشتبێت، باشە بیبڕەوە و لەسەری مەڕۆ!

– جا عەمنا گیان چۆن لەسەری نەڕۆم ئەمە خۆ نە جارێکە نە دوو جارە ئەم پیاوەی من ئەوە بۆ چەند جار دەچێت سەری منی لەناو خەڵکی شۆڕ کردووە و ڕووی هاتوچۆی دەرومااڵی بۆ نەهێشتوومەتەوە، جا بەم حاڵەوە گوزەران چۆن دەکرێت! دوایی هەر بەو دەستەی کە لەسەر گوێچکەکانی دایناوو، سەری بەرەو کاتژمێری هەڵواسراو بە دیوارەکەوە وەرچەرخاند و هەناسەیەکی قووڵی هەڵکێشا.

منیش ئەم دەرفەتەم قۆزتەوە و کەمێک خۆم قوت کردەوە و لەسەرخۆ وتم دەی مامۆژن جا خۆ ئاوەها نابێ، دەشێت ئەم قاڵەی ئێوە لەسەر شتێک بێت، بەرە بەرە دەمی ئەم قسەیە وەک کۆنەزامێکی ساڕێژنەبوو کە لە کاتی کولانەوەیدا، تەزوو بە لەش دابێنێت و بۆ ئەوەی نەتەوێ بکولێتەوە، بەهێوری دەستی بۆ بەریت، بە هێواشی وتی کوڕم جا چووزانم نەهاتی و کڵۆڵی خۆمە هەر لە منداڵییەوە بەختم نەبووە! تۆ کە بەختت نەبوو خۆ شەڕە کوتەکان نییە بەختی خۆم وای هێناوە و هەر لە ڕۆژی ئەوەڵەوە خوا چارەمی وا نووسیوە کە قسەی مااڵن بم و گاڵتەوگەپ و پیاوماقوواڵیم بەسەرا بکرێت. ئەم قسانەی سیما و ڕوخساریان تەواو گۆڕی و دەنگی قاپ و کەوچکی ئاشپەزخانەکە کە نزیک لە خواردنی ئێوارێ بوو مات و مەبهووتیان کرد و بۆ تاوێک بەو شێوەیە مایەوە و کڕوکپ هیچ بە زاریا نەهات، لە دواییشدا پڕ بە دڵ هەناسەیەکی هەڵکێشا و وتی ئاخ... خوا ئاخ، چی بکەم حەقەن ناشوکرییەکم لەبەر قاپی دەرگاکەت کردووە، دەنا تاوانی کام مااڵوێرانە کە بە میرات بۆم جێماوە و من دەبێ جەزرەبەی بکێشم، ڕاستیتان بووێ ئەم نووزە و نزای ئەوە کەمێک کاری تێکردم و وای لێکردم کتوپڕ بە زارما بێت و بڵێم گرفت نییە خوا چارەی نەکات (ئینەڵاهە مەعەسسابرین). دایکم لەولاوە دەرپەڕی و وتی کوڕە بەخوا ئەم خێڵە هەر ئاوەهان بڵێ ئاخۆ سمە خوا بۆت نەسازێنێ تۆ ئەوە مانگێک نییە هێناوتەتەوە بێڵە با ئەم گلەی قنگت دامرکێتەوە ئەوجا دەست پێکەرەوە، باوکیشم لەولاوە بە تووڕەییەوە دەرپەڕی و وتی ئەرێ عەکل ئەم قەوچە قەوچەت لە چییە! یەکێکی نابەڵەد بڵێ خۆی پەروینی حاجی شێخ سمایلە! مەکە توخوا دەست لە خۆت مەدە.... قسەکەم لە دەمی باوکم سەندەوە، وتم ئەرێ باوکە ئێوە باسی چی دەکەن ئێستا کاتی ئەم قسەو باسانەیە بۆ خاتری خودا بیبڕنەوە، بەم جۆرە بچێتە پێشێ، فرەی پێ ناچێ گەلەی بەستەزمانیش دەبێ بێتە نێوانجیتان. مااڵتان بە قوڕ نەگیرێ ئەو ڕێی جوانڕۆی وەبەر داوە بۆ ئەوەی ئێوە چارەی ئەم دەردەی بۆ بکەن! ئێوەش تازە خەریکن قاڵێکی تر دەم دەدەن ئەوەنەی تر بارەکەی قورس کەن و بە سەرشۆڕی و کزوداماوی بیگەڕێننەوە. ئینجا ڕووم لە مامۆژنم کرد و وتم مامۆژن گەلە تۆ لەگەڵ دایکم جیاوازیەکتان نییە ئەگەر دەکرێت و من بە قابیل دەزانی ناوەڕۆکی گرفتەکەم بۆ باس بکەیت و بۆم ڕوون بکەیتەوە کە ئەم گرفتەی ئێوە لەسەر چییە، ئەوجا من بە نۆرەی خۆم شتێکم پێ کرا بە ڕاستی درێغی ناکەم، جا منیش بڕیمەوە و چاوەڕێم کرد بزانم قسەی چییە، سەری بەرزکردەوە و ڕووی تێکردم و دەستی پێکرد.

– کوڕم دەتەوێت لەسەر چی بێت! ئەم پیاوەی من پیاوێکی گەڕاڵە و مااڵ و منداڵ وەخێوکەر نییە جا وەک شتێک بیەوێت لەسەری نەڕوات، نازانم بەخوا خۆشم نازانم لەسەری چییەتی، نازانم چی بێژم نازانم نا ئاخ خ خ...

– دەی باشە جا کە ئەو کار ناکات شەڕ و قاڵە قاڵەکەی لە چییە؟ ئاخۆ وەها نابێ تۆ دەبێ ڕوونی بکەیتەوە، سەرەتای قاڵەکەتان لە چییەوە دەستی پێکرد؟ دەنا خۆ ناکرێت لەسەر هیچوپووچ پیاو قسە بکات...

لە کەینوبەینی قسەکەمدا بووم کە لە پڕ چریکاندی و

وتی:

کوڕە کاکە تۆ وەرە پێشێ و چاو لێ بکە ئەو پیاوەی من چی بەسەرم هێناوە، دەستی برد و فەقێیانەی کراسەکەی کردەوە و باڵی تا سەر شانەکانی هەڵماڵی شانی وەرچەرخاند و ڕووی لە ئێمە کرد، سەر شانەکانی بە تەواوەتی کەوە بوونەوە و لە بڕێ شوێنیش خوێنی تێدا زابوون، ئەو دیمەنە هەژاندمی و زارم لە گۆ کەوت، هەروا ماق مابووم، یانی لەسەر چ شتێک ئاوەهای لێکردووە؟ ئیدی کەمێ کشامە دواوە و هەروا لەبیردا بووم کە وتی جا تۆ و ناسری کوڕم فەرقتان چییە خۆزگە عەیب نەبایە و ئەو سیپاڵەم لەبەرداکەندبایەت تا بتزانیایە سەرتاپای لەش و عازای عەنامم وەک گلێمی دۆم و تەونی خەڕاتانی لێهاتووە، دەی برا بێژە نەتگەرەکم بمبە کەلگەی خاوەنم لە کۆڵ خۆتم کەرەوە، دەنا خۆ بەخوا بێ خاوەن نیم و منیش سبەی زەنگ لێ دەدەم یەکێک لە براکانم بێت بزانم لە خوێنی کام برا و کەسوکاری هاتووم کە وەهام بەسەرا دێنێت و تەکلیفی خۆم یەکلایی دەکەمەوە.

من کە ئەمەم بیست، هەستام زەنگێکم بۆ ناسر لێدا و ژمارەکەی مامم لێ وەرگرت و بەرە و دوکان بەڕێ کەوتم کە لەگەڵیا بە قسە بێم و گرفتەکەم بۆ ڕوون بێتەوە.

گەیشتمە دووکان و دەستم برد و زەنگم بۆ مامم لێدا لە دوای چاکی و چۆنی وتم:

– ئەری مامە لەگەڵ مامۆژنم لەسەر چیتان بووە؟

– لەوێیە، لێی گەڕێ بەخوا چاکم بەسەر هێناوە قەزای ئەو دەستەم، خۆ ئەوە هەر کول نابێت دەمی هەر دەڵێی دەمە قەچییە و بیست و چوار سەعاتەی خوا دەڕوات و دێت، جا با بخوات و حەیای ببێتەوە و بێتە دواجار و دوا کەڕەتی.

بڕوام نەدەکرد ئەو قسانە لە زاری ئەو وەدەربێن، دەمێک بوو ئێمە سەردانیمان نەدەکرد، بەڵام پیاوێکی وەها نەبوو لانی کەم بەرانبەر بە خاووخێزانی خۆی وەها نەبوو کەمێ وەستام تا قسەکانی تەواو کرد و جا وتم ئەرێ مامە ئەو قسانەی لە زاری تۆ بەدەر دێت، بە ڕاستی من بڕوا ناکەم یانی تۆ... من بە تەواوەتی ڕام بەرانبەر بە تۆ جیاواز بوو، ئاخۆ چۆن شتی وا دەبێ ئەگەر بە ڕاستی گرفتتان هەیە و دەزانی چارە ناکرێت بیدە دەستی خاوەنی و بڵێ ئەرێ کاکە ئەو کچەی ئێوە بۆ من نابێ، دەنا ئەو کارەی تۆ کردووتە هیچی لە ڕێگە چارە ناچێت ئەوە نەبێ زیاتر بیشڵەژێنی و زیاتر پەرەی پێ بدەی. وەک شتێک چاوەڕوانی ئەو قسانەی لە من نەبووبێت. وتی کاکە تۆ بێ خەوەری، وتم شتێکە و ڕووی داوە دەبێ عاقڵانە چارەی بکەیت، ئێوارە بێ بزانین چیمان پێ دەکرێت، وتی کاکە تۆ نازانی چی کردووە! تۆبش لێرە بایەیت وا قسەت نەدەکرد. وتم ئێوارە وەرە تا بزانین چی بووە؟ لەسەر چی بووە؟ با شتەکە پەرە نەستێنێ لەمە زیاتر ددانتان لە یەکتر چەرموو نەبێتەوە.

لە دەروونەوە زەوق و خۆشییەک ڕووی تێکردم، لەبەرخۆمەوە دەستم کرد بە ویزە ویز و ورتە ورت، نەمدەزانی ئەو خۆشییەم لە چییەوە دێت؟ ئایا بە ڕاستی بۆ ئەوەیە دەتوانم گرفتێک چارە بکەم؟ یان ئەوەی کە بەشێک لەو پلانەی بۆ جێ خستنی خۆم هەمبوو خەریک بوو باش بەڕێوە دەچوو؟ هەڵبەت بە هەردوو بارا دەشکایەوە، بۆیە ئەم خەیاڵەم لەسەر وەدەرنا و بەرەو ماڵ بەڕێ کەوتمەوە و بە مامۆژنم گوت کێشەکە لە چارەبوون دایە، تۆش دەبێ کۆتایی پێ بهێنی و نابێ لەسەری بڕۆی، من زەنگم لێدا و تێم گەیاند کە بەڕاستی کارێکی هەڵەی کردووە، کێشەکە هەرچی بووە نابێ ئەو دەس بە لێدان و کوشتن و بڕین بکات، ئەویش قەبوولی کرد کە خەتایەتی وتی شتێک بووە تازە ڕووی داوە و لە دەستم دەرچووە، جا وتی ئەوەتا! وەڵا جا باشە قەرزداری نەکردین، دەنا چیمان بکردایە ئەی خوا شوکرم بە کەرەمت، وتم مامۆژن دەبێ ئێوارێ کە هات باش لەگەڵی قسەی خۆتان بکەن و بە ڕاستی ئەگەر دەزانی گرفتەکە چارە کراو و بڕایەوە ئەوجا خۆت دوا بڕیارت بدە. من کە لەکن یەکێک لە ژووڕەکانەوە دانیشتبووم ئاگام لە ئاماژەی دەستی دایکم بوو کە منی بۆ لای ژووڕەکە بانگهێشت دەکرد هەڵسام و چوومە ئەو دیوە و دایکم دەستی برد و بە هێواشی و هێوری و خۆشییەک کە ڕووی لە سیما و ڕوخساری کردبوو دەرکەی پێوەدا و وتی کوڕم ئێوارێ خوازبێنی دێت بۆ حەلاوی خوشکت خوا من لە دەستی بیرە و بەریدەی مااڵە باوانت دەرناکات تا لە دێهات بووم پیتکە و بەناوی دنیایان وە شوێن خستم، ئێستا کە لە شارم بوومەتە نەخۆشخانە و نیوانجیکەری چەکل و پیکانیان، تا حەسانەوە و خۆشی و بشی و برایەتی و دەست لە ملانێیان بێت، ئاوڕ لە کەس

نادەنەوە، هەر کە نەهاتی و چەرمەسەریان وەبەرکەوت تاقانە برا و کەسوکار و پەناگەیان دەبێتە منی مالوێرانی بێ کەس و غەریبی ئەم شارە، نەمدەزانی چی بڵێم! بیرم کردەوە و وتم دایە گرفت نییە چارەی نەکرێت! بەس دەبێ کەمێک عەقڵ و ئاوەزی بۆ وەکار خەین ئەم قاڵ و گرفتانەش حیکمەتێکی تێدایە. دوایی هاتمە دەرێ بە داوای لێبوردنەوە لە مامۆژنم، بەرەو ماڵ بەرێ کەوتم ئەوەشم بە دەرفەتێکی تر زانی بۆ ئەوەی خۆمی باش تێدا بنوێنم و خەریکی ئامادەکردن و ڕێزکردنی ئەو پرسیارانە بووم کە دەبایە لە کاتی هاتنی کابرای خوازبێنیکەر ڕووبەڕوویم بکردایەتەوە، لە لایەکیشەوە ئاژاوەی مام و مامۆژنم ببیر و خەیاڵمی بردبوو، ئەمەم بە تاقیگەیەک چاو لێ دەکرد کە دەبێ بە باشی لێی وەدەربێم. گەیشتمە بەر ماڵی خۆمان و دەرکەکەم کردەوە و سڵاوی خێزانم کرد، وتی چۆن دێر گەڕایتەوە، بە تەواوی بابەتەکەم بۆ باس کرد و جیکوپیکم بۆ لێکدایەوە، دوایی خەریکی ئامادەکردنی خۆم بووم، بۆ ئێواری چۆخە و ڕانەکم وەبەر کرد و خێزانم تێگەیاند کە ئەو نەیەت باشترە و بەرەو ماڵی باوکم بەرێ کەوتم، چووم و دانیشتم ئەوەندە نەبوو کە دانیشتبووم زڕەی زەنگی حەسارەکە هەستا! چوون دەرکەکەیان کردەوە، مام و زاواکەیان بوو، کە هاتنە ژوورەوە مامۆژنم چووە دیوێکی تر و ڕووی لە مامم وەرچەرخاند و دانیشتن دوای ئەوەی خواردنیان خوارد و کەمێک حەسانەوە پاڵ کەوتن و چاوەڕێ بوون یەکێک دەمی قسە بکاتەوە و بیبڕنەوە و بەرەو ماڵ بەرێ کەون، من بە مامم گوت ئەرێ مامە ئاژاوە و هەرا و قاڵتان لە چییە؟ سەری کە کردبووە خوار بە هێواشی بەرزی کردەوە و بە زەردەخەنەیەکەوە کە تێکەڵەیەک بوو لە شەرم و پێ بەرخواردن وتی بە خوا چووزانم، وتم ئاخۆ وەها نابێ ئێمە بۆیە بانگی تۆمان کرد لێرە ببڕێتەوە، مەبەستیش لایەنگری کردنی کەس نییە، هەر کامەتان قسەی خۆتان بکەن خۆتان و خواتان ئیدی بۆیشتان نییە بێ ڕێزی بە یەک بکەن، ئێرەش نە دادگایە و نە بڕیارە کەس تاوانبار بکرێت، بەس مەبەست چارەکردنی گرفتەکەیە، خۆ غەریبەشمان تێدا نییە ئیدی بزانین کێشە لە کوێ دایە؟

وتی شتێک بووە لە دەستم دەرچووە، تازە ڕووی داوە، بێژە تازە ئێستا ڕوو لە حەسانەوەیە و داموەدزگا و نەخۆشخانەکان داخراون، ئەوەنە تاقەت بهێنێت تا نەخۆشخانەکان دەکرێتەوە ئەوجا بۆ هەر کوێ بێت کێشە نییە دەیبەم.

هیچ وەڵامێکمان لە لایەن مامۆژنەوە نەبیست، بۆیە هەر جۆرێک بوو قەناعەتیان پێ هێنا بێتە ئەم دیوو بەرانبەر بە سمەی شووی قسەی خۆیان بکەن.

نیگا و ڕوانینە پەیتا پەیتاکانی دایکم بێ ئۆقرە و ئارام نەگرتووانە چاوەڕێی دەکرد کەسێک وە گۆ کەوێ ئەم قاڵە ببڕێتەوە، وتی دەی لاوە! دەست پێ بکەن سەرما و ســـــــــەهۆڵ و یەخ و یەخ وەنە با زوو بڕۆنەوە و موقەدەرێکیشتان نەیەتە ڕێ.

هیچ کامەیان نەیاندەویست قسە بکەن و مامۆم سەری بەرزکردەوە و وتی دەی هاوار گیان بزانە ئێژی چی؟ دێرە بابڕۆینەوە!

مامۆژنیشم وتی وەڵاڵا نایەمەوە! جا ڕووم ماوە بێمەوە! دایکم وتی ئەرێ گەلە خاڵۆ بۆ نایبڕیتۆ جا هەر کێ ئاژاوەیەکی بوو وەکو تۆ بکات، ئێستا ئاسمانگ هەسوونی گەرەک بوو! حەلاویش بە خزە خز خۆی گەیاندە مامۆژنم و وتی دەی مامۆژن گیان بۆ نارۆیتەوە؟ بابەم ڕووی لە مامۆژن کرد و وتی بەخوا تۆیش بێ تەخسیر نیت ئەگەر تۆ ڕاستت بکردایە قســـەی خەڵکیت بخوێندبایەتەوە، نەتدەهێشت کار بکێشێتە ئێرە! ئەویش وتی خاڵۆ ئێوە هەر قسەی قەیان بخوێننەوە پیاو بای دەرە ژن بای ماڵ، دەی ئەو ئەگەر ڕاست دەکات بۆ سووح تا ئێوارە قنگەوتلوور دەکەوێت و نایەژێ ئەم ژن و ماڵ و منداڵ و خێزانە، خەرج و باجێکیان پێویستە.

مامۆم لەولاوە وتی لاوە فازڵ گیان هەڵسە با بڕۆین دێروەختە با تا نەواریوە بتوانین بگەینە جێ، لەماوە کە هەستن وتم کاکە فازڵ تۆ دانیشە ئینجا دەستی مامم گرت و بردمە حەسارەکە و پێم گوت ڕاست دەکات ئەو ناحەقی نییە تۆ کە چووینە ماڵ کەمێک دڵداری بدە با ئەویش بزانێ کە بۆی گرنگی، دەنا ئەم ڕێیەت وەبەر نەدەدا بۆ ئەوەی ببیەیتەوە.

هەرچیمان کرد نەمانتوانی بیهێنینە سەر ئەو بڕوایە کە بگەڕێتەوە، لە دواییشدا مامم و زاواکەیان هەڵسان کە بڕۆنەوە، منیش بەو هیوایەی کە بتوانم بە شێوەیەک قسەی لەگەڵا بکەم و قەناعەتی پێ بهێنم کە بگەڕێتەوە بانگی مامۆژنم کرد و بردمە ژوورەکەی ترمان و لەوێ پێم

وت مامۆژن تۆ وادەزانی کەس کێشەی نییە وادەزانی ئەوەی کە تۆ دەرگات کردووە و لێرە بووەتە باسوخواس، هەر لە مابەینی تۆ و لەناو خێزانی تۆ ڕوویداوە، ژیان بێ کێشە نابێت، بەڵام هەڵوێست و بەرپەرچی ئێمەیە کە ئاراستەی ڕووداوەکان دیاری دەکەن، بە دڵنیاییەوە تۆش لەم بەینە بێ تەخسیر نیت و ئەگەریش وابێر بکەیتەوە کە تەنیا کێشە لە ئەوە، با پێت بڵێم کە بیرکردنەوەیەکی هەڵەیە، ئەویش وتی بەخوا هاوارگیان دڵم لە حەنای تەوسیاوەسۆ و تازە هەرچی دەکەم قۆڵم لە شۆێنمۆ نایەت، تۆیش دەستت خۆش بێت، با لەمە زیاتریش قسەی تۆ لە عەرز نەدەم. دایکم کات نا کاتێک دەرکەی ژوورەکەی دەکردەوە و دەیگوت دەی چی بوو، ئەوان لە دەرا وەستاون، بڕۆن، یان نا، جاروباریش خۆشکە گچکەکەم دەرکەکەی دەکردەوە و دەیگوت هاوار مامم ئێژێ دێرە ئێمە دەبێ بڕۆین، بۆیە هیوا بڕاوانە هاتمەدەرێ و بە مامم گوت نایەت دەڵێ نایەم. لەمەوە کە بڕواتە دەر کە پیاوێکی پێ لە تەمەن و کوڕە ڕەشتاڵەیەکی قەد کۆتای کەم تا کوت سەر ڕووتاڵە بە پاکەتێک شیرینی و دوو دڵق میوە بە دەستەوە کردیانە مااڵ و سەریان هەڵتەقی بە مامم و کابرای خوازبێنیکەر و پیاوەکەی تەکی کەوتنە تارف کردنی یەکتر، لە دوایی مامم گوتی ئێمە بەر لە پێی ئێوە هەستاین، دەمانەوێ بڕۆین ئێوە بڕۆنە ماڵ با بە پێوە نەبن، پیاوە پیرەکە وتی دەی لەسەر ئیزنتان. مامم و زاواکەیشی دوای خواحافیزی ڕێیان وەبەردا و چوونەوە، منیش چوومە ماڵ و بەخێر هاتنیانم کرد و دانیشتم. دوای کەمێک بێ دەنگی پیرە پیاوەکەی تەک خوازبێنیکەر وتی لەوانەیە لە ڕێی کچەکانمەوە ئاگاداری ئەوە بن کە من و ئەو خێزانەمان چیمان بەسەرهات و چۆن ئاژەمان شێویاو ماڵ و زندەگیم بە تااڵن چوو، شوکور بۆ خوا ئەوە ئێستا چوونە سەری زندەگی خۆیان و خوا نە پەکی ئەوانی خست نە منیشی لە کەرەمی خۆی بێ بەش کرد، یەکە یەکە دەنکی تەسبیحەکەی دەدا بەسەر یەکا و تاک تاک چاوی لە کۆی دانیشتوانی ناو مااڵکە دەکرد و وەک شتێک بێوەی یەکێک بۆی بسێنێتەوە تا پشتی شەوگار بە قسە و بیرەوەری بشکێنن و قسەکەیان بەو شۆینە بگەیەنن کە مەبەستی ئەم دانیشتن و خڕبوونەوەی ئەو شەو بوو. دایکم وتی ئەرێ کاکە حەسەن وەاڵا ڕاستە، بەخوا خاڵۆ خوا هەڵناگرێ خێزانێکی پاک و پوختە و وەئەدەبت هەبوو، ئەو ماوەیە کە هاوسێی ئێمە بوون خوا نەکا، ئێژی کەس لەو مااڵە نەدەژیا. جا خاڵۆ حەسەنیش سەری بەرزکردەوە و وتی ئەوەیش، خوا دەیزانی!! باوکم وتی بەخوا خاڵۆ ژیانی ئەم ڕۆژگارە ئەوەندە سەخت بووە، پیاو هەر دوعا بکات خوا خاووخێزان و منداڵی ساڵحانی بداتێ، بێ وەی و بێ مزەڕەت ژیانیان بۆ بچواتە سەر. خاڵۆ حەسەنیش وتی خوا لە زارت ببیستێ. جا دووبارە بێ دەنگییەکی تر بەسەر کۆڕەکە سەپا.

خاڵۆ حەسەن سەری بەرز کردەوە و وتی مەبەست لەم زەحمەتەی ئەم شەومان کارێکی خەیر بوو کە ئەگەر ڕەزای خوا و خاوەن ماڵ و لە دواییش کچ و کوڕەکەی لەسەر بێت بە خەیر و خۆشی بڕواتە سەر. داواکارەکە سەری کردبووە خوار و هیچی نەدەگوت، لەم الوە بابەم ڕووی تێکرد وتی سەر بە کام بنەماڵەن؟

– عەوالّ، عەوالّی قۆیخا ئەورەحمان

– ئێستا کاروباری باوکت چییە؟

– بزگیرە، بەاڵم ماوەیەکە کەوتووەتە کاروباری بازاڕ و کۆاڵ و کۆاڵکێشی سەر سنووران دەکات.

نەمهێشت بابەم دووبارە دەست پێ بکات وتم خۆتان، لە خۆتان بێژن؟ وتی منیش هەروا لەگەاڵ باوکما دێین و دەچین، خوالسە خەریکین. بەرە بەرە نۆرەی چای هێنانی حەالو گەیشت، هەر بۆیە بە سینییە چاکەوە هات چووە بەردەمی خاڵۆ حەسەن و چایەکەی دانا، گەلە کە بۆی دەڕوانی، لێی ورد بوویەوە و منیش کە بۆ ئەوم دەڕوانی زەردەخەنەیەکی کرد و سەری داخست.

ئای لەم بەینە ئەوەی منی وەڕەس دەکرد دایکم و باوکم بوون کە بەردەوام نەیاندەهێشت پیاو بێرێک بە مێشکیدا بێت و قسەیەکی ڕێکوپێک بکات، ئەوە بوو خاڵۆ حەسەن وتی کاکە هەڵسە بابڕۆین، جا بابەمی کێشایە الیەکەوە بە چرپە قەیرێ قسەیان پێکەوە کرد.

هاتینەدەر و بەخێر هاتنیانمان کرد و بابەم وتی ئەگەر خوا ڕێکی خستبێت، ئەوە جۆر بووە و ئەگەریش نا خوا نە ئەو پەکی دەکەوێت و نە کچەکەی ئێمەش. خاڵۆ حەسەن وتی دەی ئەوە ئێمە چاوەڕێین.

دوای ڕەوانەکردنیان گشتمان هاتینە ماڵ و بابەم وتی حەالو گیان ئەوە کوڕەکە بوو بە قسەی من مەکە، ئەوەی خۆت بە باشی دەزانی ئەوە بکە ئیدی شەوسوو قاڵێ

قـوویەک بوو من نەکـەنە تاوانبـار. لە سـبـەینێـدا کـە گـەلەیش چوو بۆ مـاڵی یەکێک لە خـوشکەکـانی کـە لە جـوانڕۆ دەژیا، باوکم لە نیـوەڕۆدا لە بازاڕ گـەڕایەوە و ڕووی دەمی لە حەلاو کـرد و وتی من تا ئێستا چووم لە چەند ناسیـاوێکی خۆمم پرسیـوە ئێژن ئەم کـوڕە تازە لە زیندان ئازاد کراوە و بە تاوانی ئەوەی ژنی پێشووی خۆی خنکاندووە، گـوایە حـەزی بە قـەیافـەی نەکـردووە و بەردەوام تۆراوە تا دەسـتی دوا ئاخـر باوکی تەڵاقی لێ دەخـات و پێی دەڵێت بڕۆیتە ئاسمـانگ و بێیـتـە زەوی بوون و نەبوونت بەم کـوڕەوە بەسـتـراوەتەوە و تازە پێـوەنێکە و لێی جـودا نابیـتـەوە، بۆیە ئەویش دوای گـەڕانەوەی دەیکاتە هاتوهاوار و شـووەکـەیشی دەست دەنێتـە بانی دەمی تا سـاردی دەکاتەوە و دەیخنکێنێت، منیش خـوا هەڵنـاگـرێ لە یەک و دوویەترم پرسی دەیانگوت خـێـزانێکی باشن و لەوەتەی لەم شـارەن خراپەیەکیان بۆ کەس نەبووە و ئەمەیش موقەدەرێک بووە ئەو کوڕە بەستەزمانەیان تێی کەوتووە و بووەتە ئیزراییلی گیانی ئەو دەڵە شڕەیە.

حـەلاو کـەمێ حـەپەسـاو، دوایی وتی باوکە ئێـوە ئێژن چی؟ دایکم دەرپەڕی و وتی هەر لێـرە کـپی بکەنەوە با بڕواتە ژێری عـەرز و کەس نەزانێ. ئەم پیاوە قەوچیلّە کە ئەمەی زانی بۆ ئەم کوڕەی داوە بەر خۆی و هێنایە مـاڵ، خـوا بیـزانێ ئەم خـەڵکە سـەیرن، لاوە جـواوی بکەن بێژە هەر باسی مـەکەن. باوکیشم وتی خۆتان، خۆتان دەزانن، وەک شتێ بیەوێت ڕێیەکی تێ بهێڵێتەوە وتی ئەگەریش بە سـەڵاحەتی دەزانن تا بچم و زیاتر هەواڵپرسی بکەم، دایکم وتی کـوڕە پیـاوەکـە ئەو کـوڕە لەگـەڵ حـەسـەن لە زیندانا یەکتریان ناسیوە، دوێنێ شەو لە قسـەکانی ئەوەم بۆ دەرکەوت هەبێ و نەبێ لەوێ یەکتریان ناسیـوە، ئاخۆ مـەگـەر هەر ئەوە نەبوو ئەویش لەسـەر مـەسـەلەیەکی نامـووسی، کـوڕەکـەی قـەتڵـێکی کـردە ڕیشـیـیـەوە و مـاڵەکـەی کرماشـانیان هەڕاجی فـرۆش کرد، منـاڵەکانی هاورده جـوانڕۆ و خـۆی لە باتی کـوڕەکـەی چووە زیندان، حەلاویش دۆش داماو و خەمناک هەنگاوەکانی هەڵگرت بۆ ئەو ژوورەی پێـشـتـر دایکم لە هاتنی داواکـار بۆحـەلاو ئاگاداری کربوومـەوە، لە داخستنی دەرکەی ژوورەکە بوو کە تنووکە فرمێسکێک لەسـەر گۆنای خلیسکاو کەوتە سەر قـاڵـیـیـەکە و لەو کـاتەدا هەستم کرد قاڵـیـیـەکە ڕەنگ و نیگاری گۆڕا و کەوتە جوولّـە جوولّ و هەڵقوڵێن و لەو نەخشونیگارەی پێی بەخشرا بوو، وەدەرهات و دەیویست دیمەن و نیگارێک بنووسێتەوە خەمەکانی لەبن نەهاتووی کـیـژ و جـحـێـلّـەکـانی ئەم شـارە تا ئەو سـات و کـاتە نەیدرکـانـدبوو، تەواوی ئەو قـــۆناغـــانەی بۆ ئەوەی قـاڵـیـیـەکی بە تەواوی تایبەتمەندییـەکان لێ بەرهەم بێت وەکو دیمەن و نیگارێک بە مێـشکمدا هات و چوو، لەپڕ کـــەوتمە ڕێ و دەست لە پێ شـــۆڕتر گـــەڕامـــەوە و لە نەهامەتیشا پێم هەڵنگووت و سەر و گوێڵاکم کێشای بە شڵـپاو و قوڕاوی کۆڵانەکە، حەساوی تەوسامەوە، بە خزە خز خـۆم گەیاندە دیوارەکە و پاڵـم دایەوە، ئاخ خ خ! تازە بیـرم چوو بۆ کـوڕەکـەی ئێـواریـمـان کـە بڕیار بوو لەسـەر هەرای شـڕ و شـەوالّی قـوڕاوی ئەم دۆخـە نالەبارە دەبایە لەگەڵ خێزانم بمبەستبایە.